

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 17/24
Møtedato: 19.3.2024
Journalnummer: 2024/1383

Forslag om å avslutte avtalen om utveksling av studenter mellom The Buchmann Faculty of Law, Tel Aviv University og Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen.

Bakgrunn

Med virkning fra 1. september 2013 inngikk Universitetet i Bergen en avtale med Tel Aviv University om gjensidig utveksling av studenter mellom det Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen og The Buchmann Faculty of Law, Tel Aviv University. Avtalen hadde en varighet på fem år, og er senere forlenget.

Vi har så langt ikke mottatt studenter fra Tel Aviv University, men 9 av våre studenter har vært på utvekslingsopphold ved Tel Aviv University siden avtalen ble inngått i 2013. Ytterligere én student hadde fått tilbud om studieplass ved Tel Aviv University våren 2024, men dette ble uaktuelt da norsk UD 7. oktober 2023 fra denne dato fråder alle reiser til hele Israel "som ikke er strengt nødvendige". Fakultetet forholder seg selvsagt til UD sine reiseråd, så inntil videre er det derfor helt uaktuelt for Det juridiske fakultet å formidle studieplasser ved Tel Aviv University.

Spørsmålet om institusjonell boikott ved Universitetet i Bergen

Konflikten mellom Israel og Palestina har en lang historie som det vil falle for langt å gå inn på her, men det er viktig å fremholde at FN anser Israels okkupasjon av de annekterte områdene etter krigen i 1967 som folkerettsstridig. Det umiddelbare bakteppet er Hamas sitt terrorangrep 7. oktober 2023, og den etterfølgende krigen mellom Israel og Hamas i Gaza. Flere har tatt til orde for at de bruddene på folkeretten som finner sted i Gaza bør få som følge at Universitetet i Bergen vedtar en akademisk boikott av Israel. En slik boikott ville kunne innebære at utvekslingsavtalen med The Buchmann Faculty of Law, Tel Aviv University, måtte termineres, rett nok avhengig av hvordan et slikt universitetsstyretvedtak er formulert.

Stortinget behandlet i februar spørsmål om en sanksjonspakke mot Israel, jf. Dokument 8:40 S (2023–2024), Dokument 8:50 S (2023–2024) og Innst. 138 S (2023-2024). Flertallet i stortingskomiteen la til grunn at det er opp til norske universiteter og høyskoler selv å velge hvem de ønsker å samarbeide med, og fremholdt at norske forskningsinstitusjoner står fritt til å samarbeide med universiteter i Israel.

Styret ved Universitetet i Bergen drøftet i møte 7. mars 2024 spørsmålet om institusjonell boikott, og Universitetsdirektørens notat i anledning denne saken følger vedlagt.

Om akademisk boikott skriver Universitetsdirektøren følgende:

“Det finnes ingen entydig definisjon av akademisk boikott av en stats institusjoner for forskning og høyere utdanning, men de fleste legger til grunn at en slik boikott ikke skal ramme samarbeid mellom enkeltforskere, men innebære at alt institusjonelt samarbeid og formelle samarbeidsavtaler avsluttes.

Synspunktene og argumentasjonene i debatten om akademisk boikott varierer. Et argument for akademisk boikott som ofte fremhevet, er etisk i den forstand at universitetene som institusjoner kan gjøres til, eller defineres som «medansvarlige» i politikken som føres og direkte eller indirekte støtter krigshandlinger og undertrykkelse. Ved å innføre akademisk boikott vil en i et slikt perspektiv kunne øke det politiske presset og derved reelt påvirke i positiv retning.

De prinsipielle argumentene mot boikott er at akademisk boikott svekker den akademiske friheten til den enkelte forsker og student, og institusjonen, ved å ramme pågående og fremtidige forskersamarbeid, og at den svekker forskningen og kunnskapsdelingen internasjonalt. Et annet argument er knyttet til konsekvensene av å innføre akademisk boikott mot et enkeltstående land som reaksjon på krigshandlinger eller brudd på menneskerettigheter. Dersom en innfører akademisk boikott mot ett land, vil det kunne åpne for en praksis med mulige tilsvarende sanksjoner mot en rekke andre stater som er totalitære og der det måtte foregå overgrep mot sivilbefolkningen og der akademisk frihet motarbeides.

Så langt har det internasjonale universitetssamfunnet ikke respondert positivt på krav og forslag om en akademisk boikott av Israel.”

Styret kom etter en grundig behandling av dette spørsmålet til at det ikke er aktuelt for Universitetet i Bergen å vedta en akademisk boikott av israelske forsknings- og utdanningsinstitusjoner som følge av krigen i Gaza. Det ble heller ikke fremmet forslag om dette.

Universitetsstyret (pkt 1 mot én stemme) vedtok følgende:

“1. Akademisk frihet er en rettesnor for UiB. Styret ønsker ikke å begrense de akademiske fagligmiljøenes muligheter til akademisk arbeid. Universitetets desentraliserte faglige organisering tilsier at fagligmiljøene selv bestemmer over denne del av den akademiske virksomheten, og Universitetsstyret vil dermed ikke gjøre vedtak som begrenser fagmiljøenes autonomi.

2. Universitetsstyre ber universitetsledelsen om å vurdere virkemidler som kan støtte akademiske miljøer eller forskere som er rammet av krigen.”

Forslag og innspill om å avslutteavtalen om utveksling av studenter

Styremedlem Marthe Engedahl og fast møtende varamedlem Siv Elén Årskog Vedvik har i vedlagte notat tatt til orde for å avslutte utvekslingsavtalen med Tel Aviv University. Engedahl og Vedvik representerer gruppe B (midlertidig ansatte) i fakultetsstyret og fremmer forslaget i kraft av sine verv, uten at forslaget er forelagt de andre midlertidig ansatte ved fakultetet.

Forslagsstillerne begrunner forslaget slik:

“Israels krigshandlinger på Gaza rammer sivilbefolkningen uforholdsmessig og verden står overfor et mulig folkemord. Spørsmålet vi mener Det juridiske fakultet må stille seg i en slik situasjon, er om det kan ha et institusjonelt samarbeid med en israelsk høyere utdanningsinstitusjon som gir økonomisk støtte til studenter som aktivt bidrar til mulige krigsforbrytelser og folkemord. Gruppe B mener at Det juridiske fakultetet ikke kan ha et institusjonelt samarbeid med en motpart som støtter handlinger som i så åpenbar grad strider med det etiske grunnlaget Det juridiske fakultetet selv baserer sin akademiske virksomhet på. I et så ekstremt tilfelle som situasjonen i Gaza representerer, og der Tel Aviv University har en rolle i å støtte oppunder Israels krigføring og mulige folkemord, mener vi at Det juridiske fakultetet ikke kan stå inne for et slikt avtaleforhold.”

Forslagsstillerne redegjør også for sitt syn på “mulige innvendinger” mot å si opp avtalen og vi vil kommentere disse synspunktene under dekan og fakultetsdirektørs merknader.

Det fremlagte forslaget lyder slik:

“Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen sier opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University.”

Professor Terje Einarsen har også kommet med et skriftlig innspill som er vedlagt saken. Han mener at fakultetet må si opp avtalen med TAU for å unngå den verste avgjørelsen i fakultetets historie. Noe annet vil være etisk uforsvarlig og pådra risiko for straffbar medvirkning til folkemord.

Dekan og fakultetsdirektørs merknader

I en støtteerklæring til sivilbefolkningen i Gaza, datert 31. januar 2024, skriver rektoratet ved Universitetet i Bergen, blant annet følgende:

“Universitetet i Bergen fordømmer alle brudd på folkeretten. Den eneste løsningen er at krigshandlingene tar slutt, og erstattes av diplomati og dialog. Sivile må skjermes og tilgangen på humanitær bistand må sikres”.

Det er all grunn til å stille seg bak denne uttalelsen fra rektoratet. Dekan og fakultetsdirektør er i likhet med forslagsstillerne Engedahl og Årskog Vedvik enig i at den israelske krigføringen på Gaza fører til ufattelige mange dødsfall og lidelser for sivilbefolkningen i Gaza, og vi står overfor et mulig folkemord. Slik sett har vi all forståelse for de som ønsker å avslutte avtalen.

Universitetsstyret har besluttet at det ikke er aktuelt for Universitetet i Bergen å vedta en akademisk boikott av israelske forsknings- og utdanningsinstitusjoner som følge av krigen i Gaza. Selv om styret presiserer at de ikke ønsker “å begrense de akademiske fagligmiljøenes muligheter til akademisk arbeid” og at “fagligmiljøene selv bestemmer over denne del av den akademiske virksomheten”, har universitetsstyret et overordnet ansvar for all virksomhet ved universitetet. Når styret beslutter at det ikke skal iverksettes en institusjonell boikott, vil dette også legge en sterk føring for hvordan det enkelte fakultet eller

fagmiljø kan utøve den myndighet som er delegert fra universitetets styre. Dekan og fakultetsdirektør tar derfor som utgangspunkt at fakultetets handlingsrom er begrenset til å avslutte avtalen av akademiske og faglige grunner.

Internasjonal studentutveksling som innebærer å legge til rette for at studenter kan reise over landegrenser og tilegne seg kunnskap har lenge vært en høyt prioritert oppgave for akademia. Om dette heter det blant annet i Meld. St 7 (2020-2021):

“Internasjonalt samarbeid og dialog på tvers av landegrenser er forutsetninger for å kunne håndtere de store globale samfunnsutfordringene verden står overfor. Globale utfordringer krever globale løsninger. Det overordnede målet med denne stortingsmeldingen er å bidra til en kulturendring i universitets- og høyskolesektoren slik at internasjonal mobilitet blir en integrert del av alle studieprogrammer, og at det blir mulig å nå regjeringens mål om at halvparten av de som avlegger en grad i norsk høyere utdanning, skal ha hatt et studieopphold i utlandet.”

Det juridiske fakultet har over mange år hatt et ambisiøst mål om å bidra til at våre studenter på denne måten gjør seg erfaringer og tilegner seg kompetanse gjennom internasjonal utveksling. Akademisk utveksling og akademisk samarbeid over landegrensene er en viktig faktor i utdanningen av jurister. Utvekslingsavtaler fører også til et internasjonalt miljø på Dragefjellet i form av innreisende studenter.

Erfaringene med studentutveksling med Tel Aviv University er gode, og det er en av grunnene til at avtalen er forlenget flere ganger. Fakultet har fått positive tilbakemeldinger fra studenter som har vært ved Tel Aviv University, og samarbeidet med institusjonen har gått fint. Fakultetet har heller ingen indikasjoner på at det faglige nivået ved denne institusjonen tilsier at vi bør vurdere avslutning på et slikt grunnlag. Som tidligere nevnt har styret ved UiB besluttet at det ikke skal iverksettes boikott på institusjonelt nivå. Dekan og fakultetsdirektor kan ikke se at det skal være faglige grunner som tilsier at vi skal terminere avtalen.

Engedahl og Årskog Vedvik mener at vedtaket i universitetsstyret ikke legger noen føringer på fakultetet. Da blir spørsmålet om fakultetet bør avslutte samarbeidet av annet enn faglige grunner. Et typetilfelle vil være avslutning av hensyn til den akademiske friheten, enten fordi institusjoner ligger i et land som ikke i tilstrekkelig grad ivaretar den akademiske friheten eller fordi den aktuelle institusjonen ikke selv i tilstrekkelig grad ivaretar den akademiske friheten. Ut fra hva vi har av opplysninger, er det ikke grunnlag for å avslutte avtalen på dette grunnlag.

Innbakt i den akademiske friheten ligger også et ansvar. Om nødvendig, skal akademiske institusjoner “gå foran” og vise vei. Dekan og fakultetsdirektor vil ikke på generelt grunnlag avvise at det i noen tilfeller kan være nødvendig å avslutte avtaler av annet enn faglige eller akademiske årsaker. Samtidig mener vi at det er relevant at verken nasjonale myndigheter (Storting og regjering) eller sentrale myndigheter (universitetsstyret) har gitt pålegg om opphør av akademisk samarbeid med institusjoner i Israel.

Ofte brukes betegnelsen «akademisk boikott». Som nevnt i saksforelegget til universitetsstyret finnes ingen gjengs definisjon av denne betegnelsen. Fakultetsstyret skal bare ta stilling til én avtale. Boikott brukes normalt når flere institusjoner gjør samlet innsats og hvor det skjer en vurdering på generelt og prinsipielt grunnlag. Uansett om det er

spørsmål om avslutning av en enkelt avtale eller boikott, er drivkraften et ønske å reagere på de folkerettsbruddene som skjer av israelske myndigheter i Gaza.

Universitetsstyret tar utgangspunkt i akademisk frihet, og i dette ligger også at akademiske institusjoner har en særskilt posisjon i samfunnet. Universiteter skal bl.a. være arenaer for kritikere og kritikk, og kritikken skal utøves av studenter og ansatte. Universiteter skal bl.a. bidra til analyse av samfunnsinstitusjoner og strukturer, både nasjonalt og internasjonalt. Det ligger en egenverdi i at institusjonen ikke selv tar aktiv del i politiske diskusjoner ut over de som gjelder egne rammebetingelser. Alternativet vil fort være at mindretall som ikke når frem med sitt syn i ulike samfunnsinstitusjoner bringer samme spørsmål inn til akademisk overprøving. En annen sak er at enkeltforskere selvsagt gjerne må gjøre ta opp politisk vanskelige eller kontroversielle spørsmål.

Utteksling av ideer og diskusjoner på tvers av landegrenser og kulturer er viktig for den akademiske utviklingen, både blant forskere og studenter. Engedahl og Årskog Vedvik kan ikke se at "behovet for å sende studenter til andre kulturer og regimer være avgjørende i dagens situasjon, som er meget spesiell og kritisk." For ordens skyld vil vi presisere at utveksling til Israel per dags dato ikke er aktuelt, gitt den krevende situasjonen og UD sine reiseråd som bygger på denne. Derimot vil studenter fra Israel kunne ha en mulighet til å reise på utveksling til Norge, selv om ingen studenter fra Tel Aviv så langt har ønsket å benytte avtalen om utveksling til vårt fakultet.

En vurdering om avslutning av avtaler på annet enn faglige grunner vil nødvendigvis være sammensatt. Sentralt står forholdene i landet som institusjonen ligger i og forholdene ved den aktuelle institusjonen. Disse to forholdene vil ofte være sammenvevd.

De fleste land begår brudd på folkeretten, slik at avslutning av samarbeid bare er aktuelt ved grovere former for folkerettsbrudd. I saken her er det situasjonen på Gaza som er grunnlaget for eventuelt å avslutte samarbeidet, og denne er det gjort utførlig rede for i notatet fra Engedahl og Årskog Vedvik. Universitetet vil nødvendigvis ha samarbeid med institusjoner i land hvor det pågår folkerettsbrudd og dette kan ofte ha en egenverdi i seg selv. Forskningen kan gjelde konflikter i landet eller være til gode for sivilbefolkningen. Studentutveksling har sin egenverdi som er forklart foran. Avslutning av samarbeid på landsnivå vil særlig være aktuelt der hvor det foreligger en oppfordring fra FN eller andre internasjonale organ.

Den andre faktoren er knyttet til institusjonen selv. Det kan være institusjoner som selv begår graverende handlinger eller unnlater, for eksempel ved å utestenge enkelte folkegrupper, slik som raseskillepolitikken i den tidligere Sør-Afrika. Institusjonen kan også ha være knyttet til myndighetene i det aktuelle landet og dermed oppstår spørsmålet om identifikasjon mellom myndighetenes folkerettsbrudd og institusjonen. Den aktuelle saken gjelder hvordan universitetet i Tel Aviv har forholdt seg til israelske myndigheter og særlig den israelske hæren.

Basert på vurderingene av forholdet i det aktuelle landet og på den konkrete institusjonen, må det gjøres en avveining opp mot de generelle akademiske verdiene som det er redegjort for foran. Engedahl og Årskog Vedvik mener at en oppsigelse ikke bare blir "symbolpolitikk", og at en ved "akademisk boikott" har en reell mulighet til å bidra til å oppnå endring. Samtidig understrekes det at spørsmålet om boikott først og fremst er et etisk anliggende, og at spørsmålet om den eventuelle virkningen av en slik boikott ikke er relevant for vurderingen. Dekan og fakultetsdirektør er enige i at en eventuell virkning av en avslutning av avtalen ikke

er avgjørende. Symboler kan ha en viktig funksjon. Samtidig har universitetsstyret tatt klar stilling mot akademisk boikott, og virkningen blir best om hele universitetet står bak et vedtak, fremfor at ulike fakultetet faller ned på hver sin konklusjon. Likevel er det ingen grunn til å underslå at det vil være en markering som er egnet til å vekke oppsikt om vårt fakultet her velger en annen kurs enn universitetsstyret.

Engedahl og Årskog Vedvik fremhever at det ved en oppsigelse av avtalen med Tel Aviv University ikke skal vektlegges at fakultetet dermed også må si opp mange andre utvekslingsavtaler og at dette uansett, om så være, ikke kan være avgjørende for denne saken. Vi kan være enige i dette utgangspunktet, men avgjørelsen i denne saken har likevel en prinsipiell side til andre avtaler om studentutveksling og akademisk samarbeid. Universitetet vil også i fremtiden ha avtaler i land hvor det kan begås grove folkerettsbrudd, og lignende saker vil kunne komme opp, selv om de aldri vil være helt identisk med denne.

Avslutningsvis vil dekan og fakultetsdirektør nevne noen saksbehandlingsspørsmål som kan komme opp ved eventuell avslutning av avtalen. Disse vil dels avhenge av hvordan en eventuell avslutning er begrunnet, og kan oppstå både der hvor avslutning skjer av faglige grunner og andre årsaker. I den grad avslutningen er begrunnet i konkrete handlinger eller unnlatelser ved en samarbeidsinstitusjon, oppstår spørsmålet om samarbeidsinstitusjonen bør få uttale seg før avgjørelsen for å sikre nødvendig kontradiksjon og forsvarlig saksopplysning.

Vi er ellers enige med Engedahl og Årskog Vedvik i at et vedtak om at en eventuell oppsigelse av avtalen ikke vil innebære et hinder for et "forsker til forsker" samarbeid mellom ansatte ved vårt fakultet og israelske forskere. Per dags dato er vi ikke kjent med noe slikt pågående samarbeid.

Dekan og fakultetsdirektør legger frem saken med følgende

forslag til vedtak:

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen sier ikke opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

12.3.2024
KASØ/ØLI

Vedlegg:

1_ Notat til fakultetsstyremøtet 19.3.2024 fra styremedlem Marthe Engedahl og fast møtende varamedlem Siv Elén Årskog Vedvik, med forslag om å si opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University.

2. Innspill fra Terje Einarsen

3. Universitetsstyresak 21-24 Akademisk boikott som virkemiddel

4. MoU signed TelAviv University

5. Signed continuation of MoU

6. Continuation of MoU

Sak: Oppsigelse av utvekslingsavtale mellom Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen og Tel Aviv University.

Saken gjelder:

Saken gjelder utvekslingsavtalen mellom Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen og Tel Aviv University. Gruppe B ønsker en diskusjon på om det er riktig at Det juridiske fakultet opprettholder utvekslingsavtalen med Israel, eller om den skal avsluttes. Det er Gruppe Bs oppfatning at avtalen bør avsluttes.

Bakgrunn:

Basert på den ekstraordinære situasjonen i Gaza mener Gruppe B at utvekslingsavtalen mellom Det juridiske fakultet og Tel Aviv University er en sak av prinsipiell betydning som fakultetsstyret må ta stilling til.¹

Krigføringen mellom Hamas og Israel etter Hamas' angrep på Israel 7.oktober, og den humanitære situasjonen i Gaza,² er velkjent. Tre forhold er særlig sentrale for vårt forslag: 1) Den internasjonale domstolen mener det er plausibelt at Israel begår folkemord i Gaza,³ 2) FNs generalsekretær har slått fast at Israel har begått klare brudd på krigens folkerett i krigføringen,⁴ og 3) Tel Aviv University støtter aktivt opp om Israels krigføring og mulige folkemord i Gaza i form av økonomisk støtte til studenter ved universitetet som kalles inn til militærtjeneste.⁵ På sine nettsider støtter institusjonen helhjertet opp under Israels operasjon «Iron Sword» i Gaza.⁶ Vi mener at Tel Aviv University har en så problematisk rolle i Israels krigføring i Gaza at Det juridiske fakultet må si opp avtalen.

¹ Regler for styringsorganene ved fakultetene og instituttene § 4 og Reglement for Det juridiske fakultet § 1.

² «[Akkurat] nå er det ingen stad på jorda der den humanitære situasjonen er så desperat som i Gaza», Espen Barth Eide, 07.03.2024: <https://www.nrk.no/norge/noreg-frarar-handel-med-ulovlege-israelske-busettarar-1.16793094>

³ ICJs midlertidig forføyning, 26.01.2024: <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/192/192-20240126-ord-01-00-en.pdf>

⁴ FNs generalsekretær, António Guterres, 15.01.2024: <https://www.un.org/sg/en/content/sg/statement/2024-01-15/secretary-generals-statement-the-press-the-middle-east>

⁵ Pressemelding fra Tel Aviv University 31.10.2023: <https://english.tau.ac.il/news/grants-31-10-23> og Tel Aviv University nettside: https://english.tau.ac.il/news/uniform_university_fund

⁶ Se blant annet Tel Aviv University, nettside <https://international.tau.ac.il/lone-soldiers>

Universitetsstyret behandlet 07.03.2024 sak «S 21/24 Akademisk boikott som virkemiddel».⁷ Styret vedtok at det ikke ønsket å legge begrensninger på «fagmiljøenes autonomi» i deres «akademiske arbeid», hvor blant annet institusjonelt samarbeid ble ansett å falle innunder formuleringen. Under universitetsstyrets saksbehandling ble det av rektor og de øvrige styremedlemmene presisert at det er opp til Det juridiske fakultet å selv vurdere om utvekslingsavtalen med Tel Aviv University skal sies opp eller ikke, og det ble ikke lagt noen føringer for vurderingen.⁸

Ved UiB har allerede Fakultet for Kunst, musikk og design avsluttet sin utvekslingsavtale med det israelske kunstakademiet Bezalel. Nasjonalt har så langt Oslomet, Universitetet i Sørøst-Norge og Nord universitet vedtatt å enten fryse eller si opp utvekslingsavtaler med israelske universiteter. Vi mener at Det juridiske fakultet i Bergen må følge etter.

Begrunnelse:

Israels krigshandlinger på Gaza rammer sivilbefolkningen uforholdsmessig og verden står overfor et mulig folkemord. Spørsmålet vi mener Det juridiske fakultet må stille seg i en slik situasjon, er om det kan ha et institusjonelt samarbeid med en israelsk høyere utdanningsinstitusjon som gir økonomisk støtte til studenter som aktivt bidrar til mulige krigsforbrytelser og folkemord. Gruppe B mener at Det juridiske fakultetet ikke kan ha et institusjonelt samarbeid med en motpart som støtter handlinger som i så åpenbar grad strider med det etiske grunnlaget Det juridiske fakultetet selv baserer sin akademiske virksomhet på. I et så ekstremt tilfelle som situasjonen i Gaza representerer, og der Tel Aviv University har en rolle i å støtte oppunder Israels krigføring og mulige folkemord, mener vi at Det juridiske fakultetet ikke kan stå inne for et slikt avtaleforhold.

Mulige innvendinger mot å si opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University:

- *En oppsigelse av utvekslingsavtale med Tel Aviv University blir «symbolpolitikk»:*

⁷ Universitetsstyrets sakliste: <https://www.uib.no/ledelsen/169014/universitetsstyrem%C3%B8te-7-mars-2024>

⁸ Opptak av Universitetsstyrets møte 07.03.2024. Sak «S 21/24 Akademisk boikott som virkemiddel» behandles 2:53:05-4:39:58 <https://www.youtube.com/watch?v=UvW9ywy1Dkg&t=15250s>

Det hevdes at å si opp en utvekslingsavtale med Tel Aviv University blir «symbolpolitikk». Kloke og forskningsbaserte røster hevder at akademisk boikott har en reell mulighet til å bidra til å oppnå endring,⁹ men det er likevel ikke dette som er vårt hovedpoeng.

Gruppe B har ingen forestilling om at en oppsigelse av utvekslingsavtalen med Tel Aviv University vil medføre en umiddelbar endring i Israels krigføring i Gaza, eller en generell bedring i behandling av det palestinske folk. Det er ikke det dette saken for fakultetsstyret primært dreier seg om, slik vi ser det. Som redegjort for over, mener Gruppe B at Det juridiske fakultet ikke kan stå inne for å opprettholde avtaleforholdet med Tel Aviv University, uavhengig av hvilke eksterne konsekvenser en oppsigelse eventuelt kan medføre. Saken kan altså ses som et internt, etisk anliggende, mer enn et ønske om å oppnå endring i Gaza. Motforestillinger som baserer seg på at eventuell oppsigelse av avtalen utgjør «symbolpolitikk» er derfor ikke relevant for vurderingen.

- *Det juridiske fakultet må vurdere å si opp mange andre utvekslingsavtaler:*

Et annet argument mot å si opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University er at det resulterer i at Det juridiske fakultet må vurdere å si opp mange andre utvekslingsavtaler. Gruppe B mener dette ikke er spesielt relevant, både av praktiske og prinsipielle grunner. Den praktiske grunnen først: Situasjonen i Gaza, har ingen parallell i noe annet land Det juridiske fakultet har utvekslingsavtaler med per i dag. Som beskrevet over, er situasjonen i Gaza ekstraordinær.

Og så den prinsipielle grunnen: Dersom en konsekvens av å si opp avtalen med Tel Aviv University skulle være at Det juridiske fakultet må vurdere å si opp ytterligere utvekslingsavtaler, mener vi at det prinsipielt sett ikke kan veie tyngre enn behovet for å kunne stå inne for de institusjonelle samarbeidene vi inngår i. Vi mener at vi ikke kan avstå fra å fatte en etisk riktig beslutning fordi vi kanskje i andre sammenhenger ikke fatter den etisk riktige beslutningen. En slik tankegang (også kalt «whataboutism») gjør oss handlingslammet.

⁹ <https://www.khrono.no/akademisk-boikott-eller-ikke-akademisk-boikott-dt-er-sporsmalet/670945>

- *Det juridiske fakultet kan ikke samarbeide med israelske akademikere:*

En innvending mot å si opp institusjonelt samarbeid av typen utvekslingsavtaler, er at det hindrer samarbeide med israelske akademikere. Vi mener at en avslutning av utvekslingsavtalen mellom Det juridiske fakultet og Tel Aviv University ikke vil, og ikke bør, omfatte enkeltindivider i israelsk akademia. Avslutningen vil være av institusjonell karakter, og ikke rettet mot enkeltindivider basert på deres identitet eller institusjonelle tilhørighet. Dette betyr at et generelt vedtak om å si opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University ikke vil ramme forsker-til-forsker samarbeid.

- *Det er viktig at studentene får oppleve ulike regimer og kulturer. Dette vil hindres av at utvekslingsavtalen med Tel Aviv University avsluttes:*

Argumentet om at det er viktig at studentene får oppleve ulike regimer og kulturer, mener vi er et legitimt hensyn. Samtidig kan ikke behovet for å sende studenter til andre kulturer og regimer være avgjørende i dagens situasjon, som er meget spesiell og kritisk.

Hva skal høyere utdanningsinstitusjoner i Norge mene noe om?

Vi mener at innholdet i akademisk samarbeid nettopp er en slik ting. Akademisk samarbeid, og eventuelle avslutninger av disse, er nærmere vårt ansvar enn for eksempel krav om våpenhvile. Vi mener at vår institusjonelle autonomi tilsier at vi ikke skal vente på at norske myndigheter pålegger oss å avslutte samarbeid med israelske universiteter. En avslutning av utvekslingsavtalen med Tel Aviv University er en effektiv måte å kommunisere vårt standpunkt i dagens ekstreme situasjon i Gaza, både internt og eksternt.

På bakgrunn av dette blir følgende

forslag til vedtak lagt frem

Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen sier opp utvekslingsavtalen med Tel Aviv University.

Representanter for Gruppe B

Marthe Engedahl og Siv Elén Årskog Vedvik

Terje Einarsen

Juridisk fakultet

Her

**Innspill vedrørende sak om avslutning av samarbeid med Tel Aviv University (TAU)
berammet for fakultetsstyremøte 19. mars 2024**

Jeg er kjent med at det vil bli fremmet forslag fra B-gruppen om å avslutte samarbeidet med TAU snarest mulig.

Grunnleggende sett er kjernen i saken følgende:

- Vår samarbeidspartner TAU har som institusjon både i ord og gjerning lenge støttet ulovlig folkerettslig okkupasjon av palestinske territorier og krenkelser av palestinernes selvbestemmelsesrett, og har i den senere tid også støttet israelsk folkemord og/eller forbrytelser mot menneskeheten i Gaza, som innbefatter enorme brudd på menneskerettighetene og barns rettigheter etter barnekonvensjonen. Vurderingen krever innsikt i de faktiske forhold, folkerett, strafferett og menneskerettigheter, og jeg har her gitt min faglige konklusjon. Dette er ikke et politisk eller utenrikspolitisk spørsmål.
- TAU har støttet tilintetgjøring av palestinernes akademiske liv og frihet i Gaza som en integrert del av operasjon «Iron Sword». Dette er et faktum.
- Juridisk fakultet kan ikke verken nå eller i fremtiden ha noe samarbeid med et universitet som støtter kriminelle handlinger, hvor universitetsledere og studenter kan være medvirkere til folkemord og/eller forbrytelser mot menneskeheten. Dette er et etisk spørsmål. Det kan også være et strafferettslig spørsmål hvor styrets medlemmer kan havne i en gråsoner for personlig ansvar.
- Juridisk fakultet kan kort og godt ikke samarbeide med kriminelle foretak eller med institusjoner eller personer som kan mistenkes for alvorlig kriminalitet. Dette er sunn fornuft og grunnleggende etikk. Det kan også være et strafferettslig spørsmål.

Styret bør ellers være klar over at rettsoppgjøret med forbrytelsene i Gaza kan bli langvarig over mange ti-år fremover. Det er ikke bare Israel og israelske borgere som kan bli stilt personlig til ansvar. Ulike former for medvirkning er straffbart både etter folkeretten og norsk straffelov, jf. Roma-vedtektene for ICC og for eksempel straffeloven §§ 101-102, jf. § 15. Dette er ikke teori. Universitetssektoren ved sine ledere og styremedlemmer er ikke unntatt mulig ansvar for samarbeid som legitimerer straffbare handlinger.

Folkerettsdomstolen (ICJ) slo fast 26. januar 2024 at det er en reell og nærliggende fare for et folkemord i Gaza. Sør-Afrika har for andre gang bedt om ytterligere skjerping av påleggene Israel fikk og som Israel ikke har respektert. Nicaragua har saksøkt Tyskland for medvirkning til folkemord. Tyskland kan faktisk bli dømt av ICJ for medvirkning til folkemord. Tyske ledere er også anmeldt til statsadvokater i Tyskland for medvirkning til folkemord. Det

kan ikke avfeies at vilkårene for ansvar kan foreligge. Folkerettsdomstolen vil i sin kommende «Advisory Opinion» høyst sannsynlig slå fast at Gaza, Vestbredden og Øst-Jerusalem er ulovlig okkuperte områder som Israel umiddelbart og betingelsesløst må trekke seg ut av. Og som tredjeland kan komme i ansvar for å motarbeide ved å støtte fortsatt okkupasjon. Fordi dette følger av gjeldende folkerett. Domstolen vil også slå fast at Israel har krenket palestinernes selvbestemmelsesrett etter FN-pakten og menneskerettighetene. ICC vil trolig tiltale israelske ledere for folkemord og/eller forbrytelser mot menneskeheten og/eller krigsforbrytelser. Utenriksdepartementet har etter avgjørelsen ved ICJ 26. januar beordret gjennomgang av Norges samhandling med Israel. For å unngå ansvar etter folkemordkonvensjonen og annet rettslig ansvar. I saken for ICJ argumenterte Norge i sitt muntlige innlegg for at Israel har begått krigsforbrytelse ved sine ulovlige bosettinger på Vestbredden. I dag (7. mars 2024) har Norge ved Barth Eide frarådet handel med de ulovlige bosetterne på Vestbredden. Han sier at slik handel allerede kan være lovstridig.

Argumentet om at avvikling av samarbeidsavtalen er et stort inngrep i akademisk frihet er dessuten lite holdbart. Samarbeidsavtaler inngås og avvikles hele tiden, men det er også mange land og universiteter det aldri inngås avtaler med. Noen former for samarbeid er forbudt uten lisens i medhold av eksportkontrollregelverket. Avvikling av avtaler kan også følge av sanksjoner, slik russiske universiteter ble boikottet etter aggresjonsforbrytelsen mot Ukraina i form av full-skala invasjonen i 2022. I sin tid ble Sør-Afrikas universiteter boikottet på grunn av apartheid.

Akademisk frihet handler primært om frihet til å velge emne for egne studier og egen forskning (som kan være begrenset av en rekke faktorer), hvem man ønsker å samarbeide med (som kan være begrenset av en rekke faktorer), hvordan resultatene skal publiseres (som kan være begrenset av en rekke faktorer) og hvordan forskningen skal formidles (som kan være begrenset av en rekke faktorer). Akademisk frihet er altså ingen absolutt frihet. At avvikling av akademisk samarbeid med TAU på institusjonsnivå vil være et enestående stort inngrep i akademisk frihet er rett og slett ikke sant. Det største inngrepet i akademisk frihet er det palestinerne som utsettes for. I Gaza er det tale om total utryddelse av alle former for akademisk frihet og nærmest total ødeleggelse av skoler og universiteter. Som TAU helhjertet har støttet. Man må klare å se forskjellen på en flis og en bjelke.

Akademisk frihet er frihet under ansvar. Etisk, menneskerettslig og strafferettslig ansvar.

Det juridiske fakultet i Bergen må si opp avtalen med TAU. Noe annet vil være etisk uforsvarlig og pådra risiko for straffbar medvirkning til folkemord. Det bør studentene i styret med et langt liv foran seg vite om. Det verste avgjørelsen i fakultets historie må unngås.

Bergen 07.03.2024

terje einarsen

Terje Einarsen
Professor i folkerett

Arkivsaksnr.:

2024/3137

Dokumentdato:

29.02.2024

Styre:

Universitetsstyret

Styresak:

21/24

Møtedato:

07.03.2024

Akademisk boikott som virkemiddel – drøftingssak

Saken gjelder:

UiB er en klassisk kunnskaps- og kulturbærende institusjon basert på europeiske universitetsidealer og med akademisk frihet som bærende prinsipp. UiB utvikler kunnskapen gjennom et demokratisk universitetssamfunn og en vitenskapelig kultur som fremmer faglig integritet, åpen dialog og kritisk tenkning. Alle våre vitenskapelige ansatte har akademisk frihet og kan velge hvem de samarbeider med.

I den pågående krigen i Gaza har det fra ansatte, studenter og andre blitt tatt til orde for at UiB bør vedta akademisk boikott av Israel. Bruk av akademisk boikott som virkemiddel er ikke delegert til rektor og må eventuelt vedtas i universitetsstyret.

Rektoratet ved UiB har uttrykt i flere sammenhenger at de ikke støtter akademisk boikott som virkemiddel, og begrunnet det med at universitetenes rolle er å verne om den akademiske friheten og de brede konsekvensene for internasjonalt samarbeid av å innføre akademisk boikott som et virkemiddel mot enkeltstater.

Universitetsledelsen ønsker å invitere styret til en diskusjon om temaet. Denne saken redegjør for akademisk boikott som virkemiddel og legger opp til en prinsipiell drøfting av bruk av en slik boikott.

Bakgrunn

Som et internasjonalt forskningsuniversitet står UiB som institusjon, og våre forskere og studenter, jevnlig i situasjoner der samarbeidende universiteter er underlagt totalitære regimer eller der det aktuelle landet er i krig. Flere av våre samarbeidspartnere er i land der det foregår alvorlige brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Vi har internasjonale kollegaer og studenter som bor og arbeider i områder med undertrykkelse, vold og konflikt. Samtidig forsøker vi å opprettholde forsknings- og kunnskapssamarbeid, våre ansatte og studenter drar til disse områdene for å forske, undervise og studere. UiB forholder seg til UD's reiseråd med hensyn til sikkerheten til de utreisende og regelverket for eksportkontroll, men UiB legger ikke egne føringer eller begrensninger på disse aktivitetene.

Etter Hamas sitt terrorangrep 7. oktober har krigen mellom Israel og Hamas i Gaza med store tap for sivilbefolkningen, vært gjenstand for stor debatt og oppmerksomhet ved universiteter nasjonalt og internasjonalt. Rektoratet har i flere sammenhenger adressert krigen, senest i et innlegg i 31.1.24 der de [skriver](#): «*Universitetet i Bergen fordømmer alle brudd på folkeretten. Den eneste løsningen er at krigshandlingene tar slutt, og erstattes av diplomati og dialog. Sivile må skjermes og tilgangen på humanitær bistand må sikres.*».

Noen ansatte og studenter har i debatten utfordret universitetsledelsen på at en bør ta tydeligere standpunkt og peker på akademisk boikott som et mulig virkemiddel.

Status ved UiB

UiB har en utvekslingsavtale på institusjonsnivå med BirZeit-universitetet på Vestbredden og hvor 5 studenter oppholder seg på UiB i dette semesteret. Universitetsledelsen har hatt et eget møte med disse studentene og planlegger flere møter i løpet av semesteret.

Det er også en utvekslingsavtale med Tel Aviv-universitetet ved Det juridiske fakultet, men det er i dag ingen studenter som benytter denne avtalen. Det juridiske fakultetet skal drøfte avtalen i sitt fakultetsstyremøte 19. mars.

Fakultet for Kunst, musikk og design avsluttet i desember 2023 avtalen med det israelske kunstakademiet Bezalel.

Det er etablert en nettside om krigen mellom Hamas og Israel. UiB har både palestinske og israelske ansatte og studenter. Disse inviteres til møter med universitetsledelsen om situasjonen de står i. I en slik konfliktsituasjon er det særlig viktig å ivareta våre palestinske og israelske ansatte og studenter. Disse gruppene har ulike utfordringer, og trenger tydelig ivaretagelse fra arbeidsgiver og universitetssamfunnet.

Universitetet planlegger en bred forskerkonferanse 13. mars, om situasjonen i Gaza: fortid, nåtid og fremtid, og vil også arrangere en solidaritetskonsert for Gaza i Universitetsaulaen.

Akademisk boikott

Det finnes ingen entydig definisjon av akademisk boikott av en stats institusjoner for forskning og høyere utdanning, men de fleste legger til grunn at en slik boikott ikke skal ramme samarbeid mellom enkeltforskere, men innebære at alt institusjonelt samarbeid og formelle samarbeidsavtaler avsluttes.

Synspunktene og argumentasjonene i debatten om akademisk boikott varierer. Et argument for akademisk boikott som ofte fremhevet, er etisk i den forstand at universitetene som institusjoner kan gjøres til, eller defineres som «medansvarlige» i politikken som føres og direkte eller indirekte støtter krigshandlinger og undertrykkelse. Ved å innføre akademisk boikott vil en i et slikt perspektiv kunne øke det politiske presset og derved reelt påvirke i positiv retning.

De prinsipielle argumentene mot boikott er at akademisk boikott svekker den akademiske friheten til den enkelte forsker og student, og institusjonen, ved å ramme pågående og fremtidige forskersamarbeid, og at den svekker forskningen og kunnskapsdelingen internasjonalt. Et annet argument er knyttet til konsekvensene av å innføre akademisk boikott mot et enkeltstående land som reaksjon på krigshandlinger eller brudd på menneskerettigheter. Dersom en innfører akademisk boikott mot ett land, vil det kunne åpne for en praksis med mulige tilsvarende sanksjoner mot en rekke andre stater som er totalitære og der det måtte foregå overgrep mot sivilbefolkningen og der akademisk frihet motarbeides.

Så langt har det internasjonale universitetssamfunnet ikke respondert positivt på krav og forslag om en akademisk boikott av Israel.

Til drøfting

Universitetsstyret inviteres til å drøfte hvordan universitetet skal forholde seg til vanskelige internasjonale konflikter og samtidig ivareta vår rolle og verdigrunnlag.

Bruk av akademisk boikott som virkemiddel er ikke delegert til rektor, og må eventuelt vedtas i styret. Styret inviteres til å drøfte prinsipielt om akademisk boikott er en reaksjonsform UiB skal vurdere å benytte.

Styret inviteres også til å drøfte andre aktuelle tiltak for å vise solidaritet og fylle vår rolle som et internasjonalt forskningsuniversitet med akademisk frihet som rettesnor.

Universitetsdirektøren sine kommentarer

Styret inviteres til en åpen og prinsipiell diskusjon om temaet akademisk boikott som virkemiddel. Dette er en viktig debatt som er blitt aktualisert av den pågående i krigen i Gaza mellom Hamas og Israel, og der våre ansatte, studenter og andre samfunnsaktører har engasjert seg sterkt.

I et så vanskelig spørsmål er det naturlig å løfte debatten til universitetsstyret for å drøfte prinsipielle spørsmål om hvilken rolle universitetet skal innta i slike konflikter, og samtidig ivareta vår rolle og verdigrunnlag. Det er en vesentlig kvalitet ved universitetssamfunnet at det har vært en åpen debatt om disse spørsmålene, både blant studenter og ansatte.

Universitetets håndtering av konflikten kan uansett ikke bare begrenses til et spørsmål om akademisk boikott. UiBs viktigste ansvar og rolle er å forske, undervise og formidle kunnskap, men universitetet har også ulike muligheter til å vise internasjonal solidaritet.

Forslag til vedtak:

Tore Tungodden
universitetsdirektør

29.02.2024

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)

BETWEEN THE FACULTY OF LAW, UNIVERSITY OF BERGEN

AND

THE BUCHMANN FACULTY OF LAW, TEL AVIV UNIVERSITY

THIS MEMORANDUM OF UNDERSTANDING ENTERED INTO BETWEEN UNIVERSITY OF BERGEN (UoB) AND THE TEL AVIV UNIVERSITY (TAU)

WITNESSETH AS FOLLOWS:

WHERE AS

UoB and TAU want to foster contact between the students and faculty of their respective Law School/Faculty and to encourage greater awareness of each other's academic and legal systems.

AND WHERE AS

Specifically, both institutions want to establish a law student exchange program between the Bergen Faculty of Law and the Buchmann Faculty of Law, as well as to promote academic cooperation between the two institutions insofar as possible.

This MOU sets out, in a flexible manner, the major points for organizing a law student exchange program, which is to operate on a reciprocal basis, taking into account, whenever possible, the academic and administrative constraints of each institution on

THE FOLLOWING TERMS AND CONDITIONS

Section 1 – Number of Exchange Students

(1) During each year of the duration of this MOU, UoB and TAU each may nominate up to two law students to attend the other institution for one semester or its equivalent during their respective academic year. A balance in numbers of students exchanged between the two institutions shall be sought over the term of this MOU.

Section 2 – Admission Procedures

(1). Prior to participation in the exchange, students at both institutions must have completed at least three semesters of law school. Participating students will be selected and nominated by the home university, generally on the basis of academic merit.

(2). Students involved in the exchanges must have sufficient knowledge of English to be able to attend and participate in the courses. The students' level of English will be monitored by the home university.

- (3). The home institution will send an e-mail to the host institution nominating the agreed number of students within a deadline advised by the host institution, whereupon the host institution will send information about application procedures directly to the nominated student(s). It will be the students' responsibility to fill in and return the application form and required documents within the host university's deadline for applications.
- (4). The host institution will evaluate the application of each student nominated and will normally approve the applicants nominated by the home institution. The host institution reserves the right to reject any candidate, in which case the home university may nominate additional candidates for consideration.

Section 3 — Status of Students and Program of Study

- (1). Participating students under the terms of this MOU ("exchange students") shall be registered as non-degree students at the host institution. They will be permitted to enroll in courses at the host institution for which they are qualified, subject to the same requirements and conditions as students from the host institution.
- (2). Exchange students will be required to sit for examinations and be assessed and graded in the same manner as students in the host institution. Exchange students shall be entitled to participate in any introductory or orientation courses or programs that may customarily be arranged for foreign students at the host institution.
- (3). Exchange students will have the same privileges and access to campus facilities enjoyed by students enrolled in degree programs on the host institution.
- (4). Exchange students shall be subject to the rules and regulations of the host institution. They will also have the rights and privileges enjoyed by other students at the host campus.

Section 4 -- Fees and Expenses

- (1). Exchange students shall pay tuition fees at the home institution, and shall be exempted from paying such fees at the host institution. Exchange students will be responsible for completing appropriate registration procedures at their home institution, in addition to completing appropriate registration procedures at their host institution.
- (3). In addition to the exchange program between the law schools, TAU maintains the OSP (Overseas Students Program), which is an extracurricular program targeted for full tuition international students who do not speak Hebrew and wish to study in English in this specific program.
- (4). Since the OSP is not part of the regular curriculum at TAU, any exchange student who comes to TAU within the framework of an academic exchange agreement, shall be entitled to one free course at the OSP, excluding the Hebrew Language course which shall not be free of charge.
Moreover, TAU also maintains special extracurricular programs, mainly at the Masters level, which are targeted to full tuition professional students. These courses are also excluded from the exchange framework.
- (5). The Universities agree that any incidental fees assessed against participating students under this agreement (for example, activity fees) shall not be greater than those normally paid by students of the host university. Neither university shall make any charge for tuition, application or administrative purposes under this agreement.

- (6). Exchange students will be responsible for arranging the necessary visa and for covering the cost of accommodation, international travel, travel in the host country, books, equipment, consumables, hospitalization, health insurance, and other incidental expenses arising out of the exchange. No exchange of funds between the two institutions will occur.
- (7). In the unlikely event that an exchange student should fail to comply with academic or disciplinary regulations of the host institution, and be asked to leave the host institution, the exchange student will be responsible for any expenses resulting from the involuntary withdrawal. The home institution will be notified before any such action is taken.

Section 5 — Health Insurance

Exchange students/ visiting faculty members who arrive under terms of the agreement must be equipped with full medical insurance /travel insurance that includes medical cover in the event of accidents. Such insurance must be arranged and paid for by the students and suited to their medical needs for the whole duration of their stay at the hosting institution, commencing from their departure from their home country until their subsequent return.

Section 6 -- Student Visa and Other Documentation

Exchange students will be responsible for obtaining adequate visas and related documents necessary to pursue studies at the host institution. TAU students will obtain a Norwegian student visa, and UoB students will obtain an Israeli tourist visa. Exchange students will be required to provide evidence of sufficient funds for accommodation and other personal expenses during their stay at the host institution.

Section 7 --Accommodation

- (1). Neither institution is obliged to provide housing for exchange students. Each institution shall make every reasonable effort, however, to assist exchange students in finding suitable accommodation, including accommodation in student housing if it is available. At the time of the signing of the MOU, exchange students coming to the UoB will be guaranteed student housing, given that they apply for housing within the advised deadline.(2). The universities agree that if residence hall or other suitable accommodation is available, it will be at a cost no greater than that normally charged to the host university's students. The payment of such housing shall be the responsibility of the individual students participating in the program and neither university shall be held liable for such charges.

Section 8 – Notification of Results/Academic Credit

Exchange students from both institutions shall submit to their home institution an official transcript of the grades received for courses at the host institution. The home institution will determine the academic credit to be granted to their exchange students for courses completed at the host institution.

Section 9 — Faculty Collaboration

Each institution will encourage collaboration between the two faculties, including conferences and joint research projects.

Section 10 -- Academic Freedom

The universities' basic principles of academic freedom will be applicable to all educational and research activities undertaken by, or under the direction of, faculty who participate in the projects contemplated by this MOU.

Section 11--Non-Discrimination

Specifically, both institutions agree not to discriminate against any person because of age, ancestry, color, disability or handicap, national origin, race, religious creed, sex, sexual orientation, or veteran status. UoB and TAU shall abide by these principles in the administration of this MOU, and neither institution shall impose criteria for the exchange of faculty or students which would violate this covenant may be regarded as a material breach of this MOU and any related agreements.

Section 12-- Insurance

In case of negligent acts and omissions resulting in bodily injury or property damage claims of the students against the host University, these claims will be resolved according to the local Law of Tort. For such cases any of the Parties to this MOU may maintain its own insurance in amounts deemed appropriate. The policy of TAU is subject to the laws of Israel and within the territorial limits of Israel.

Section 13 – Applicable Law

- (1). The respective obligations of each institutions arising under this MOU are subject to the applicable laws, rules and regulations of the respective governments or regulatory authorities in the host countries.
- (2). Exchange students must abide by the laws of the host country affecting foreign nationals, and by the rules and regulations of the host university.

Section 14-- Use of Name

Any use of the name University of Bergen (UoB), or UoB related logos in advertisements, publications or notices shall be subject to the prior written approval of the UoB. Listing UoB's name as an exchange partner, linking to UoB's web site and other reasonable uses arising directly from the implementation of this MOU are deemed approved by UoB. Likewise, any use of TAU's name, including any of its constituent colleges or programs, or TAU related logos in advertisements, publications or notices shall be subject to the prior written approval of TAU. Listing TAU's name as an exchange partner, linking to TAU's web site and other reasonable uses arising directly from the implementation of this MOU are deemed approved by TAU.

Section 15-- Non-Assignment

Neither party to this MOU shall have the right to assign any duty or responsibility arising hereunder without the written consent of the other party.

Section 16 -- Relationship of Parties

This MOU shall not be construed to create a relationship of partners, employees, servants or agents as between the parties. The parties to this MOU are acting as independent contractors.

Section 17 -- Designee/Notice

The below named individuals are representatives of the respective parties responsible for the development and coordination of the specific activities contemplated by this MOU. All notices or communications hereunder should be directed to the below named persons unless another addressee is hereinafter designated by written notice.

For University of Bergen, Faculty of Law

Name: Ingrid E. Tøsdal

Title: International coordinator

Email Address: utveksling@jurfa.uib.no

Mailing Address:

Faculty of Law, University of Bergen, P.O.Box 7806, N-5020 Bergen, Norway

Telephone: +47 55 58 96 58

Name: Nathalie Gaulier

Title: International coordinator

Email Address: utveksling@jurfa.uib.no

Mailing Address:

Faculty of Law, University of Bergen, P.O.Box 7806, N-5020 Bergen, Norway

Telephone: +47 55 58 95 73

For TAU

Name: Dr. Avihay Dorfman

Title: Academic director

Email Address: dorfman@post.tau.ac.il

Mailing Address: The Buchman Faculty of Law, Tel Aviv University, Tel Aviv 69978, Israel

Telephone: 972-3-6407279 Fax: 972-3-6405349

Name: Ms. Yael Lewitus

Title: Students Exchange Program Coordinator

Email Address: exchange@post.tau.ac.il

Mailing Address: The Buchman Faculty of Law, Tel Aviv University, Tel Aviv 69978, Israel

Telephone: 972-3-6408852 Fax: 972-3-6409576

Section 20 Dispute Resolution

The Parties will consult with each other and attempt to resolve disputes or misunderstandings that arise in the administration of this MOU informally. In the unlikely event that internal attempts at resolution are not successful, the Parties agree that any formal claims in connection with this MOU against UoB, its officers, agents and employees shall be brought in Courts in Norway, and claims against TAU shall be brought in the courts of Israel. The MOU shall be construed in accord with the law of the courts in which the proceedings are brought.

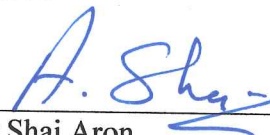
Section 21 -- Entire Agreement/Modification

This written MOU constitutes the entire agreement between the parties. Modifications to this MOU may be made in accordance with the provisions of Section 22, below.

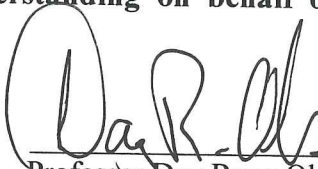
Section 22 - Effective Date, Length, Termination, Extension and Modification of MOU

- (1). This MOU will commence on September 1, 2013, and continue thereafter for five years, subject to revision or modification by mutual agreement.
- (2). Either institution may terminate this MOU by giving at least six months' notice in writing, but any students who have commenced at either university, or already been nominated for studies, at the date of termination may complete their courses of study.
- (3). By consent of both institutions, this MOU may be amended, and/or extended for a further specified period.

The Rector of UoB, the Dean of the Bergen Faculty of Law, and the Rector of TAU hereby execute this Memorandum of Understanding on behalf of their respective institutions:

Professor Shai Aron
Rector
Tel Aviv University

Professor Dag Rune Olsen
Rector
University of Bergen

Date: Oct 15, 2013

Date: 14.02.2014

**PROF. ARON SHAI
RECTOR**

Prof. dr.jur Asbjørn Strandbakken
Dean of the Faculty of Law
University of Bergen

Date: 03.12.2013

Faculty of Law

**CONTINUATION OF MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)
BETWEEN**

**Tel Aviv University
The Buchmann Faculty of Law
Tel Aviv
ISRAEL**

AND

**The University of Bergen
Faculty of Law
Bergen
Norway**

Tel Aviv University and The University of Bergen wish to extend the initial term of the current agreement for a further term

Given the positive results stemming from the student exchange agreement between Tel Aviv University and The University of Bergen;

Given the willingness of the authorities from the two institutions to pursue and develop collaboration between the two institutions using their teaching and research resources;

Given the general interest to encourage this type of collaboration on a basis of equality and mutual assistance;

Tel Aviv University and The University of Bergen hereby agree to the following:

1. The student exchange agreement between Tel Aviv University and _The University of Bergen, signed in _2017_ is extended from _2021_ until _2026_ for a period of _5_ years.
2. All of the terms and conditions contained in the signed prior agreement remain unchanged.

Approved for the University of Bergen by:

Professor Karl Harald Søvig
Dean of the Faculty of Law

21 June 2022
Date

Approved for Tel Aviv University by:

M. Shtaif 15/12/2021

Prof. Mark Shtaif,
Rector

Date

Prof. Mark Shtaif
Rector

Faculty of Law

CONTINUATION OF MEMORANDUM OF UNDERSTANDING (MOU)
BETWEEN

The Buchmann Faculty of Law
Tel Aviv University
Tel Aviv
ISRAEL

AND

The University of Bergen
Faculty of Law
Bergen
Norway

Effective on the date it is signed by both parties and continuing for a period of five years, the Memorandum of Understanding between our institutions, originally signed 14 February 2014, will continue in force without any change in any of its original articles.

Approved for the University of Bergen by:

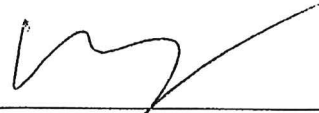

Professor Karl Harald Søvig
Dean of the Faculty of Law

A circular blue stamp with the text "UNIVERSITY OF BERGEN" at the top and "The Faculty of Law" at the bottom. In the center is a small illustration of a book or a similar symbol.

September 6, 2017
Date

Approved for Tel Aviv University by:

Professor Yaron Oz
Rector
Prof. Yaron Oz
Rector

September 6, 2017
Date